

Voorstel aan B&W

Zaaknummer: 2024-029075

Redactie 5 1.2e	Raadsvoorstel Nee	Besprekstuk Ja
Datum 29 april 2024	Uiterlijk behandelen op 23 april 2024	Geheimhouding Ja
Behandelen in commissie N.v.t.	Behandelen in raad	
Afschrift verzonden aan		Bijlagen 1. 10 SWOT-analyses RHDHV en ambtelijk 2. Hoofdrapport RHDHV
Onderwerp Locatieonderzoek asielzoekerscentrum – locaties		

Het college besluit:

- op grond van artikel 87 van de Gemeentewet en art 5.1, lid 2, sub i van de Wet open overheid geheimhouding op te leggen op het voorstel "Locatieonderzoek asielzoekerscentrum – locaties" inclusief de bijlagen Hoofdrapport locatieonderzoek azc en exclusief bijlagen van RHDHV en SWOT-analyses locatieonderzoek azc RHDHV en ambtelijk, tot de participatie is gestart en de uitnodiging verstuurd is voor de participatiebijeenkomsten in juni, omdat het functioneren van de gemeente, de eigenaren van de locaties en het COA geschaad kunnen worden als de informatie vroegtijdig gepubliceerd wordt. Voor alle overige bijlagen blijft de geheimhouding na dit moment in stand.
- de locaties Hogendijk (Ouderkerk; OA-19), Machineweg 4 (Ouderkerk; OA-5) en Spaklerweg 47 (Waternetlocatie - Werkstad Overamstel; WOA-6) voor te leggen aan de gemeenteraad tijdens een geheime technische informatiebijeenkomst op donderdagavond 16 mei 2023.
- de documenten SWOT-analyses locatieonderzoek azc RHDHV en ambtelijk (bijlage 1) en Hoofdrapport locatieonderzoek azc van RHDHV (bijlage 2; exclusief bijlagen behorende bij het hoofdrapport) en voor kennisgeving aan te nemen en onder geheimhouding (zie beslispunt 1) toe te sturen aan de gemeenteraad.
- de locaties uit beslispunt 2 voor te leggen aan inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden tijdens informatieavonden 11 en 12 juni 2024.
- de gemeenteraad voor te stellen komend najaar een besluit te nemen over één of meerdere locaties voor een asielzoekerscentrum met als doel tot één definitieve locatie te komen.
- niet met andere gemeenten de taakstelling voor asielzoekers uit te ruilen voor de taakstelling voor statushouders

Paraaf Paraaf_afdelingshoofd :

Besproken met portefeuillehouder

B&W	Akkoord	Bespreken	Opmerkingen	Mede-adviseur(s)
Burg.				

Weth.				5.1.2e	5.1.2e
Weth.				5.1.2e	
Weth.					
Weth.					
Secr.					

besluit d.d.:

Samenvatting

De Spreidingswet geeft Ouder-Amstel een taakstelling van 91 asielzoekers, waaronder 9 alleenstaande minderjarige vluchtelingen. Volgens deze wet moet Ouder-Amstel deze plekken realiseren vóór 1 juli 2025. Het college verzoekt de raad in het najaar een besluit te nemen over één of meerdere locaties voor een asielzoekerscentrum met als doel tot één definitieve locatie te komen. Deze planning is mede van belang om te voldoen aan de vereisten uit de Spreidingswet.

Het college kiest ervoor 3 voorkeurslocaties voor te leggen aan inwoners. Het college informeert de raad op donderdag 16 mei tijdens een geheime, technische informatiesessie over deze keuze en over het besluitvormingsproces. De 3 voorkeurslocaties waren onderdeel van een pakket van allereerst 36 locaties, onderzocht door advies- en ingenieursbureau Royal HaskoningDHV.

Over de 3 locaties informeert het college inwoners, ondernemers en belanghebbenden. Daartoe zijn de data 10 (reserve), 11 en 12 juni 2024 gereserveerd. Het doel van de participatie is inbreng ophalen over deze locatie(s). Inwoners kunnen vragen stellen, zorgen uiten en meedenken over hoe de opvang op de betreffende locaties(s) in te richten en vorm te geven.

Naar aanleiding van de bijeenkomsten op 11 en 12 juni volgt vóór de zomer een raadsmemo. Nadat het college na de eerste participatieronde een definitieve keuze heeft gemaakt voor één of meerdere locaties volgt een tweede participatieronde na de zomer over dit besluit, over de dan voorliggende locatie(s).

Het Centraal orgaan opvang asielzoekers (COA) is de financier van de opvang en organisator. Het college voert overleg met het COA over de haalbaarheid van locaties. Bij een locatie in eigendom van een private partij moet het COA hiermee tot overeenstemming komen. Om de vaart erin te houden gaan deze onderhandelingen en de besluitvorming min of meer parallel lopen.

Wat is de voorgeschiedenis?

Op 2 april 2024 besprak het college het proces van besluitvorming. Het locatie-onderzoek in concept was een bijlage. Het college kreeg een presentatie van RHDHV over de

onderzoeksmethodologie en de advieslocaties. In het collegevoorstel voor 2 april 2024 stond de voorgeschiedenis beschreven, die we daarom niet herhalen in dit voorstel.

Wat is er aan de hand?

Spreidingswet

Vanuit de Spreidingswet heeft Ouder-Amstel sinds 1 februari 2024 een taakstelling van 91 asielzoekers, waaronder 9 alleenstaande minderjarige vluchtelingen. Volgens deze wet moet Ouder-Amstel deze plekken realiseren per 1 juli 2025. Deze plekken moeten minimaal 2 jaar lang beschikbaar zijn en bij voorkeur minimaal 5 jaar. Mocht dit niet lukken, dan moet het college uit kunnen leggen wat het heeft gedaan, waarom het niet gelukt is en wat het college van plan is te doen.

Het college verzoekt de gemeenteraad in het najaar te besluiten over de vestiging van een azc op één of meerdere locaties. Deze planning is mede van belang om te voldoen aan de vereisten uit de Spreidingswet.

Locatieonderzoek

Dit voorjaar heeft RHDHV mogelijke locaties onderzocht voor de vestiging van een azc voor in totaal minimaal 75 en maximaal 250 plekken voor bij voorkeur 5 jaar of langer. Het onderzoek was zo waardevrij en objectief mogelijk. RHDHV heeft de locaties beoordeeld op vele (technische) aspecten, vergelijkbaar met onze buurgemeenten Diemen en Uithoorn. RHDHV deed dit op basis van openbare bronnen.

Wat gaan we doen?

Een raadsbesluit over één of meerdere locaties voor een azc is het uiteindelijke politieke doel in de huidige eerste fase. Gedurende alle fases onderhoudt het college contact met het COA, als financier en verantwoordelijk voor de realisatie en exploitatie van een azc. Zoals besproken op 2 april verloopt het keuzeproces in 4 fasen:

1. april: het college besluit de 3 voorkeurslocaties voor te leggen aan de gemeenteraad en inwoners.
2. 16 mei: een vertrouwelijke technische informatiesessie met de gemeenteraad over de locatiekeuzes en het besluitvormingsproces.
3. 11 en 12 juni: de inwonersbijeenkomsten vinden plaats, mogelijk gevolgd door een tweede participatieronde.
4. oktober-november besluitvorming raad.

Hoe is het college tot de 3 locaties gekomen?

Het college heeft de voorliggende 3 locaties gekozen op basis van de 10 SWOT-analyses (bijlage 1). Over deze 3 voorkeurslocaties raadpleegt het college de inwoners. Het college bouwt voort op de advieslocaties van RHDHV in haar rapport. Van deze advieslocaties viel er direct één af, het Weitjespark, vanwege de maatschappelijke en landschappelijke waarde van deze historische locatie. De kruising in Ouderkerk, ten noorden van de provinciale weg, viel af wegens de inbreuk op het landschap.

Lokale toevoeging op onderzoek RHDHV

Ambtelijke medewerkers hebben voor bovengenoemde 10 locaties 4 onderzoeksthema's toegevoegd in aparte SWOT-analyses per locatie (analyse van sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen). Deze staan telkens genoemd op de dia per locatie die volgt na een SWOT-analyse van RHDHV (zie bijlage 1).

Bij de 10 ambtelijke SWOT-analyses is ook gebruik gemaakt van lokale en niet openbare kennis, waar RHDHV niet over beschikken kan. Ter ondersteuning van de politieke keuzes zijn deze SWOT-analyses als bijlage 1 aan dit voorstel toegevoegd.

Deze ambtelijke toevoegingen gaan met name over:

- a. het te verwachten draagvlak bij inwoners
- b. (sociale) veiligheid
- c. relatie met private eigenaren
- d. effecten op gebiedsontwikkeling

Ad a. Het gaat hier om het draagvlak onder inwoners. RHDHV heeft vooral gekeken naar de situatie voor asielzoekers.

Ad b. Hier gaat het met name om de sociale veiligheid van de asielzoekers voor de specifieke locaties. Adviesbureau Van Gorssel services heeft hier met name elementen aangeleverd, bijvoorbeeld over verdrinkingsgevaar.

Uitruil taakstelling

Een eerste optie in het collegebesluit van 6 juni 2023 was een uitruil van de verwachte taakstelling asielzoekers voor de jaarlijkse taakstelling voor statushouders. Dit betekent dat de gemeente een azc opent en asielzoekers opneemt uit andere gemeenten, terwijl andere gemeenten dan de taakstelling statushouders van Ouder-Amstel overnemen. Het voorstel is af te zien van deze optie gezien de 100 flexwoningen voor statushouders die na de zomer in 2025 in De Nieuwe Kern beschikbaar komen. De taakstelling statushouders voor Ouder-Amstel, in 2024 naar verwachting ruim 30, is daarmee immers ruimschoots behaald.

De tweede optie in het collegebesluit van 6 juni 2023 was om in samenwerking met andere gemeenten in de regio Amstelland een azc te openen. Deze optie is enerzijds afhankelijk van de locatie(s) waar de raad uiteindelijk voor kiest: een ruime locatie kan wellicht meer dan 91 asielzoekers huisvesten. Anderzijds kan dit alleen als andere gemeenten behoefte hebben aan extra opvangcapaciteit. Ook hier is de samenwerking met het COA belangrijk.

De rol van het COA

Het COA financiert en organiseert een azc. De gemeente biedt het COA potentiële locaties aan. Het overleg met COA is ambtelijk onlangs gestart. Tijdens de besluitvorming en de realisatie van een azc onderhoudt Ouder-Amstel nauw contact met het COA.

Het COA doorloopt een aantal stappen voordat de bouw kan starten. Op hoofdlijnen ziet dat proces er als volgt uit: 1. Bureauonderzoek; 2. Fysieke schouw; 3. Business case met ontwerp; 4. Onderhandeling met eigenaar/beheerder (publiek of privaat); 5. Bestuurs-overeenkomst met gemeentebestuur. Middels een quick scan van de 10 locaties heeft het COA een groot deel van het bureauonderzoek afgerond.

Daarna dient het COA bij Ouder-Amstel een vergunningaanvraag in. Indien de gemeente hiermee akkoord is, start de bouw.

De meest bepalende parameters voor een haalbare business case zijn:

- termijn van 5 – 10 jaar of langer (huur of koop);
- huur- of koopprijs (onderhandeling met de eigenaar);
- aantal bedden (en ondersteunende functies);
- bouwkundige ingrepen om te voldoen aan functionele programma van eisen (RHDHV heeft alle locaties getoetst vooral aan de ruimtelijke eisen van COA).

Het onderzoek door het COA en de onderhandelingen tussen het COA en de eigenaar kunnen maanden in beslag nemen. Bij een publieke eigenaar kan dat sneller gaan. Het COA kan met meerdere partijen tegelijkertijd onderhandelen. De idee is om de inwonersparticipatie niet op de uitkomst van dit proces te laten wachten. Dit betekent dat een of meerdere voorkeurslocaties van het college kunnen afvallen als het COA geen akkoord kan sluiten met de eigenaar.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Na de geheime raadsinformatiesessie op 16 mei 2024 start de communicatie met een interview met de portefeuillehouder in het Weekblad voor Ouder-Amstel van woensdag 22 mei 2024. Hierin worden aangekondigd:

- de informatieavonden van 11 en 12 juni aangekondigd
- de te verwachten uitnodigingen voor de informatieavonden
- de mogelijkheid om voorafgaand aan de avonden via de participatiewebsite www.ouder-amsteldenktmee.nl digitaal vragen en reacties in te sturen.

Direct nadat het Weekblad het interview heeft gepubliceerd staat op net genoemde site een Q&A. Na de informatieavonden komt op de website een verslag. Fysiek, papier (het Weekblad) en online zullen elkaar gedurende het hele proces aanvullen en ondersteunen.

Op de avondbijeenkomsten 11 en 12 juni 2024 (10 juni reserve) krijgen inwoners niet alleen de ruimte om vragen te stellen over de voorkeurslocaties van het college, maar is er ook ruimte voor andere vragen, ideeën en opmerkingen. Er wordt een avond in Ouderkerk en een avond in Duivendrecht gehouden. Op beide avonden wordt over alle 3 de voorkeurslocaties gesproken.

De discussie zal niet primair gaan over de vraag *of er opvang* gaat plaatsvinden, maar er zal vooral aandacht zijn voor de voor- en nadelen van de voorgestelde locaties. Immers, dat er een azc komt in Ouder-Amstel staat niet ter discussie, aangezien dit een wettelijke verplichting is en het college een azc ziet als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Het is goed mogelijk dat na het zomerreces wederom een inwonersavond wordt georganiseerd. Die zou dan gaan over de dan als enige overgebleven voorkeurlocatie(s) van het college. Inwoners kunnen in die tweede participatieronde hun specifieke vragen en praktische opmerkingen kwijt over de locatie(s). En meedenken over hoe we de opvang op de betreffende locaties(s) gaan inrichten en vormgeven. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de beveiliging, leefbaarheid, mogelijkheden voor vrijwilligers en verkeersveiligheid.

De gemeente informeert alle eigenaren van de 36 door RHDHV onderzochte locaties. Hiermee voorkomt het college dat eigenaren van inwoners en raadsleden horen dat hun eigendom onderzocht is. Er wordt contact onderhouden met de private eigenaren van de 3 voorkeurslocaties.

Wat is het vervolg?

Zie de fasering en activiteiten onder "wat gaan we doen".

Voor de Spreidingswet volgt over 2 jaar dezelfde cyclus met taakstelling en uitvoering daarvan. Oftewel: per 1 juli 2027 moet Ouder-Amstel weer laten zien hoe zij haar dan actuele taakstelling uit begin 2026 gaat realiseren. Mocht een azc te gebruiken zijn voor meer dan 2 jaar dan tellen de plekken mee in deze geactualiseerde taakstelling.